

badania i analizy

Szkoła w badaniach, badania w szkole

Magdalena Urbaś,
nauczyciel konsultant CEN ds. diagnoz
i analiz oraz edukacji biologii i przyrody

W dniach 7-8 kwietnia 2016 r. odbyła się kolejna odsłona Wiosennej Szkoły EWD. Potrzebę lepszego zrozumienia i stosowania myślenia naukowego w dyskursie publicznym o szkole oraz w samej szkole dobrze ilustruje sytuacja przytoczona podczas jednej z sesji: gdy radni pewnego miasta dowiedzieli się, że wyniki egzaminów zewnętrznych w gimnazjach niepublicznych są wyższe od tych w placówkach publicznych, zdecydowali, że dobrym sposobem na poprawę wyników będzie sprywatyzowanie wszystkich szkół...

Tegoroczne ogólnopolskie spotkanie osób związanych z edukacją było okazją do dyskusji i doskonalenia kompetencji w następujących obszarach:

1. Wykorzystanie standaryzowanych testów osiągnięć w praktyce szkolnej
2. Jak prowadzić badania własne w szkole?
3. Metoda EWD w działaniu

Zajęcia zaproponowane w ramach Wiosennej Szkoły EWD zachęcały do refleksji nad wieloma kwestiami zwią-

zanymi z badaniami edukacyjnymi. Uczestnicy spotkania m.in. poszukiwali odpowiedzi na pytania: co cechuje refleksyjnego nauczyciela? po co szkołom analiza danych? jakie kompetencje w zakresie analizy danych i prowadzenia badań powinien posiadać dyrektor szkoły?

Podejmowano również temat zanurzenia edukacji w nauce, relacji pomiędzy metodą naukową a szkołą. Metoda naukowa w kontekście szkolnym jest rozumiana m.in. jako realizacja własnych mikrobadań, polega na stosowaniu

Co cechuje refleksyjnego nauczyciela?

- myśli, co robi i jakie to wywołuje skutki
- doświadcza i snuje refleksje
- potrafi się zmieniać
- planuje – działa – bada – zmienia
- obserwuje i wyciąga wnioski, konceptualizuje, eksperymentuje
- dostosowuje swoją pracę do potrzeb uczniów
- zastanawia się, co i jak zmienić w swoim warsztacie pracy
- dokonuje autoewaluacji swoich działań
- zamyśli się... spodoba mu się to i zamyśli się jeszcze raz
- analizuje wyniki uczniów i zastanawia się, co mógłby zrobić lepiej
- potrafi myśleć o swoich mocnych i słabych stronach w pracy, potrafi zaakceptować fakt, że mógłby się mylić, uczy się ciągle

Po co szkołom analiza danych?

- żeby powielać sukcesy
- aby podnieść efektywność swoich działań, aby wiedzieć faktycznie, co można zrobić lepiej
- żeby się o coś zaczepić, gdy chcemy zobaczyć, jak jest, aby doskonalić jakość swojej pracy
- aby podnosić jakość pracy w różnych obszarach
- żeby pracować skuteczniej, nie – więcej
- żeby szukać nowych rozwiązań
- żeby wiedzieć, jak efektywniej uczyć
- aby podejmować decyzje na podstawie danych, a nie przekonań czy opinii
- aby z przeszłości wyciągać wnioski dla przyszłości, żeby budować kapitał doświadczeń
- żeby dać upust swojej inteligencji

Jakie kompetencje w zakresie analizy danych i prowadzenia badań powinien posiadać dyrektor szkoły?

- wiedzieć, w którą stronę iść, rozumieć znaczenie badań, dobrać zespół, myśleć krytycznie
- powinien znać zasady pomiaru dydaktycznego i je stosować
- powinien potrafić przedstawić dane, odczytać dane z wykresu oraz przeanalizować je, a następnie wyciągnąć wnioski i sformułować rekomendacje
- dążyć, kwestionować
- umieć prowadzić ewaluację wewnętrzną
- znać kalkulator EWD
- aktywnie słuchać, nie zadawać się pierwszą odpowiedzią, umieć motywować nauczycieli do prowadzenia mikrobadań celowych, wykorzystywać dane do podejmowania decyzji
- powinien obiektywnie wyciągać wnioski i wspomagać nauczycieli

rok wspólnoty

Opowiedz ich historię

Agnieszka Szyk, Monika Biblis,
koordynatorki projektu z Gdańskiego Liceum Autonomicznego

Projekt „Opowiedz ich historię. Wielokulturowy Gdańsk” to pomysł na przypomnienie o tym, że wielokulturowy charakter Gdańska można zauważyć, śledząc historię miasta. Współczesny Gdańsk to miejsce, w którym Polacy stanowią zdecydowaną większość, natomiast obecność mieszkańców pochodzących z mniejszości narodowych to ślad, że historia naszego miasta jest zawiła i wpisują się w nią różne grupy narodowe czy etniczne. To właśnie dzięki przenikaniu tych grup dzisiejszy Gdańsk jest miejscem unikalnym, chętnie odwiedzanym przez turystów i opisywanym w literaturze. Proces ten jednak wiąże się czasem z różnymi trudnościami, których rozwiązanie jest niezbędne, abyśmy mogli się wzajemnie zrozumieć.

pewnych stałych reguł oraz wymaga wykonania następujących kroków:

- 1. Co chcemy badać i dlaczego?** sformułowanie pytania / problemu badawczego
- 2. Jak rozumiemy zagadnienie, które chcemy badać?** konceptualizacja pojęć
- 3. W jaki sposób będziemy zbierać informacje o badanych zjawiskach?** operacjonalizacja pojęć, wybór metod badawczych, opracowanie narzędzi badawczych, planowanie i realizacja badania
- 4. Co oznaczają zebrane przez nas dane?** analiza i wnioskowanie, czyli wyciąganie wniosków, przekładanie danych na wiedzę i unikanie przy tym licznych pułapek
- 5. Jak komunikować wyniki przeprowadzonych badań?** raportowanie, standardy w komunikacji wyników badań

Rys.1. Związki metody naukowej ze szkołą. Na podstawie: Materiały konferencyjne, Roman Dolata, Warszawa-Międzeshyn, 7-8 kwietnia 2016 r., Wiosenna Szkoła EWD.

Osiem szkół ponadgimnazjalnych z Trójmiasta i okolic wzięło udział w cyklu wydarzeń projektowych organizowanych przez Gdańskie Liceum Autonomiczne oraz Gdańską Fundację Oświatową, realizowanych w ramach programu Obywatele dla Demokracji, a finansowanych z Funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Szkoły, które zgłosiły się do projektu, zajmowały się dziewięcioma mniejszościami narodowymi; młodzież pracowała w grupach pod okiem opiekunów.

Zwiedzanie Gdańska śladami mniejszości narodowych

Fot. Archiwum projektu